

ingediend op **1220** (2021-2022) – Nr. 1
31 maart 2022 (2021-2022)

Verslag van het verzoekschrift

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Katrien Schryvers

over tekortkomingen
in het decreet Afstammingscentrum
voor metissen van de Belgische kolonisatie

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Lorin Parys, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;

Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;

Maaïke De Rudder, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;

Ann De Martelaer, Jeremie Vaneeckhout;

Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Piet De Bruyn, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;

Gwenny De Vroe, Emmily Talpe;

Johan Danen, Celia Groothedde;

Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

1. Procedure.....	4
2. Inhoud.....	4
3. Bespreking.....	4
4. Conclusie.....	5
Bijlage: Antwoord van minister Wouter Beke.....	7

1. Procedure

Op 15 november 2021 werd een verzoekschrift ingediend over tekortkomingen in het decreet Afstammingscentrum voor metissen van de Belgische kolonisatie (verzoekschrift nr. 12 (2021-22)). De verzoeker gaf de volgende titel aan haar verzoekschrift: 'Onwerkbaar procedure voor metissen van de kolonisatie betreft Decreet Afstammingscentrum: 3 punten onwerkbaar'.

Het verzoekschrift werd ontvankelijk verklaard op 15 december 2021 en voor verdere behandeling verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding.

De commissie besprak het verzoekschrift een eerste maal op 25 januari 2022 en besliste Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, om uitleg te vragen over dit verzoekschrift.

Op 29 maart 2022 werd het verzoekschrift opnieuw toegevoegd aan de agenda van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding. De commissie had inmiddels van minister Beke een antwoord ontvangen op dit verzoekschrift.

2. Inhoud

In 2014 erkende het Vlaams Parlement dat het Belgische koloniale beleid geleid heeft tot interventies in gezinnen. Samen met de kinderen, slachtoffers van gedwongen adopties, donorkinderen, vondelingen, werden de metissen gehoord in het Vlaams Parlement. Dit had als resultaat dat de doelgroepen een samenwerking vonden met Pleegzorg Vlaanderen vzw om in haar schoot het Afstammingscentrum uit te bouwen.

De groep van metissen werd niet betrokken bij de uitwerking van het decreet Afstammingscentrum en dat is ook merkbaar. Drie bepalingen zijn onwerkbaar voor hen. Voor metiskinderen is het een probleem dat in het decreet systematisch gesproken wordt over gedwongen adopties, waardoor zij die het decreet heel strikt toepassen, voor de groep metissen de hun beloofde rechten inperken.

Een tweede probleem is dat de regeling voor het DNA-onderzoek voor metissen onwerkbaar is. Een DNA-onderzoek voor Buitenlandse Zaken gebeurt in het Erasmusziekenhuis, een DNA-onderzoek voor de Vlaamse Regering gebeurt in het Erfelijkheidscentrum in Leuven. De labo's kunnen elkaars stalen niet laten vergelijken. Als er toch een test gebeurt wordt het resultaat niet door de andere instantie erkend.

Een laatste probleem houdt verband met de leeftijd van de metissen en van hun ouders: de archieven zijn nog maar net toegankelijk, de ontsluiting zal nog jaren duren, terwijl de ouders 80 of 90 jaar of nog ouder zijn.

De metissen wensen de verwantschap met zus en broer en andere verwanten te laten meetellen om zo hun 'nest' te kunnen reconstrueren. De verzoeker vraagt gehoor te geven aan deze drie voor de metissen essentiële en dringende vragen.

3. Bespreking

Volgens *Jeremie Vaneckhout* blijkt uit het antwoord van de minister dat de verzoeker belangrijke punten aanhaalt die wijzen op zowel operationele als decretale uitdagingen. Hij is blij in het antwoord te lezen dat er een evaluatie gaande is door het Afstammingscentrum en dat die eind maart 2022 afgerond zou moeten zijn. Als daaruit zou blijken dat er decretale wijzigingen nodig zijn, dan zullen die

overwogen worden. Groen zal in de komende maanden opvolgen of de aange-
raakte zaken kloppen, bijvoorbeeld dat DNA-onderzoek enkel kan in de eerste
graad terwijl dit voor de tweede graad ook belangrijk zou zijn. De minister erkent
dit ook in zijn antwoord.

Elke Sleurs sluit zich aan bij het antwoord van de minister, zeker met de lopende
evaluatie, maar ook bij de bezorgdheden van de indiener. Het decreet van 26 april
2019 houdende de oprichting van een afstammingscentrum en een DNA-databank
is recent, maar van meet af aan werd duidelijk dat een evaluatie noodzakelijk was
en dat er eventueel aanpassingen nodig zijn.

4. Conclusie

De aanwezige leden stemmen in met het voorstel van de commissievoorzitter om
het antwoord van de Vlaamse Regering samen met het verslag van de bespreking
aan de indiener van het verzoekschrift te bezorgen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Katrien SCHRYVERS,
verslaggever

BIJLAGE:

Antwoord van minister Wouter Beke

Vlaamse Regering

Kabinet van de Vlaamse minister van
Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding
Koning Albert II-laan 35 bus 90
1030 BRUSSEL
T 02 552 64 00
F 02 552 64 01
kabinet.beke@vlaanderen.be
www.vlaanderen.be

Aan de voorzitter van het Vlaams Parlement

uw bericht van uw kenmerk
15 november 2021
vragen naar/e-mail
kabinet.beke@vlaanderen.be

ons kenmerk bijlagen
POST-20220121-13200 PVD/Tdk
telefoonnummer datum
02/552 64 00 17 MRT 2022

Betreft: tekortkomingen in het decreet Afstammingscentrum voor metissen van de Belgische kolonisatie

Geachte,

Op 15 november 2021 diende de verzoeker bij de voorzitter van het Vlaams Parlement een verzoekschrift in.

Ik lees in de brief dat de groep metissen van de kolonialisatie het moeilijk heeft met het vinden van duidelijke antwoorden op vragen aangaande roots en identiteit. Ik begrijp de impact van deze knelpunten, het gaat hier om verschillende belangrijke punten waarop ik zoveel mogelijk antwoord wil bieden.

Graag ga ik hierbij in op de verschillende zaken die men aanhaalt in de brief.

Het klopt dat de groep metissen geen homogene groep is. Niet iedereen werd geadopteerd. Het is zo dat de groep van metissen in het decreet zelf niet vermeld wordt. Maar het is wel degelijk zo dat het Afstammingscentrum iedereen met vragen over zijn of haar afstamming (genetische verwanten) dient te helpen en te begeleiden. De metissen horen hier onverminderd bij. Elke 'gebruiker' kan bijgevolg inzage krijgen in dossiers met gegevens van genetische verwanten.

Het VCA maakte, voor de oprichting van het Afstammingscentrum, in praktijk nooit een onderscheid tussen wel of niet-geadopteerde metissen, de vragen werden zoveel mogelijk opgenomen. Ook al is het zo dat deze vragen, juridisch gezien, niet konden opgenomen

worden bij het VCA. Er is steeds die bereidheid geweest en ik ben blij dat ook het Afstammingscentrum dezelfde ondersteuning biedt aan de metissen. Met daarenboven de mogelijkheid tot aanbieden van psychosociale begeleiding, iets wat het VCA in de praktijk niet kon bieden. Het Afstammingscentrum botst zelf wel op de grenzen van de decretale opdrachten. Het komt voor dat de afstamming op zich bekend is, maar dat er een vraag is om akten, documenten, familiale geschiedenis (van die reeds gekende verwanten) te zoeken. Om hier zoveel als mogelijk aan tegemoet te komen werkt het Afstammingscentrum samen met het Rijksarchief.

In principe is het mogelijk om één op één te vergelijken tussen profielen opgesteld door het CME en door het Erasmus Ziekenhuis. Het is daarbij wel belangrijk om te melden dat de gebruikte methodiek niet geheel hetzelfde is, met mogelijke gevolgen op de nauwkeurigheid van de matching. Daarnaast dient nog uitgeklaard te worden of het concreet uitwisselen en vergelijken van DNA-informatie (met toestemming van de betrokkene) tussen Buitenlandse Zaken en het CME, praktisch mogelijk is. Deze aspecten dienen nog verder uitgezocht te worden.

De toegankelijkheid van de dossiers van de metissen in diverse archieven betreft een opdracht van het Rijksarchief. Ik kan hierover het volgende meedelen (na bevraging bij de medewerkers van het Rijksarchief). Het projectteam Resolutie-Metis heeft in fase 1 van de werkzaamheden al heel wat archieven ontsloten en ter beschikking gesteld. Alle dossiers die in bewaring zijn bij het Rijksarchief zijn op vandaag al volledig consulteerbaar. In februari 2022 start de tweede fase van het onderzoeksproject Resolutie-Metis. Er treden vier nieuwe onderzoekers in dienst op 1 februari 2022. Dit betekent heel wat extra mankracht om de doelstellingen te realiseren. Fase 2 omhelst vooral een historische studie over metissen, waarbij ook verder zal gewerkt worden aan het lokaliseren en doornemen van archiefmateriaal.

Ik begrijp de vraag om aan de hand van DNA-onderzoek eveneens op zoek te kunnen gaan naar broers en zussen. Het decreet laat momenteel enkel toe om matchings te vinden tot in de eerste graad. Een aanpassing van de regelgeving, een uitbreiding naar de tweede graad, zou een stap vooruit kunnen betekenen.

In de loop van het eerste trimester van dit jaar zal het Afstammingscentrum een inhoudelijk en financieel verslag bezorgen aan het VCA. Op dat moment zal er werk gemaakt worden van een eerste evaluatie van de inhoudelijke en financiële aspecten van de werking. Er kan dan eveneens bekeken worden of er aanpassingen noodzakelijk zijn, met inbegrip van aanpassingen aan de regelgeving.

Met vriendelijke groeten,

Wouter Beke
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding